

धुळे जिल्ह्यातील ८ व नंदुरबार
जिल्ह्यातील १४ अशा २२ राज्यस्तर
सहकारी उपसा सिंचन योजनांच्या विशेष
दुरुस्ती कामांना प्रशासकीय मान्यता
देणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : उसियो- २०१३/(४२३/१३)/सि.व्य.(म.)

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

दिनांक : ६ जुन, २०१६

वाचा - १) तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ अधिनियम १९९७.

२) कार्यकारी संचालक, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव यांचे पत्र
कासं/तापाविम/ प्रशा२/ ५७६२/२०१५, दि.२१.११.२०१५.

३) मा. मंत्रीमंडळ संपन्न बैठक दि. ३ मे, २०१६ चे इतिवृत्त.

४) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे इंग्रजी पत्र

क्र. LIS/2013/CR423/2013/IMR, Dtd-20th May, 2016.

५) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांच्या कार्यालयाचे इंग्रजी पत्र

क्र. RB/DB/E 12011(2)(2015)/ERM_Relaxation/808, Dtd-31st May, 2016.

प्रस्तावना -

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ अधिनियम १९९७ मधील १८(म) अन्वये धुळे, नंदुरबार व जळगाव जिल्ह्यातील २५० हेक्टरपेक्षा जास्त लाभक्षेत्र असलेल्या सहकारी उपसा सिंचन योजना त्यांच्या मत्ता व दायित्वे यासह चालविण्यासाठी व देखभालीसाठी ताब्यात घेणे आणि महामंडळाच्या खर्चाची रक्कम मिळाल्यानंतर सहकारी उपसा सिंचन संस्थांकडे परत करण्याची तरतूद आहे.

धुळे, नंदुरबार व जळगाव जिल्ह्यातील ६४ उपसा सिंचन योजनांसाठी तापी नदी उद्धव होता. तापी खोऱ्यामध्ये उर्ध्व भागात प्रकल्प पूर्ण होत गेल्यामुळे पाणी वरच्या भागात अडवले गेले. त्यामुळे नदीतील प्रवाह कमी होत गेला. त्यामुळे ज्या योजना पूर्णपणे उभारून कार्यान्वित झाल्या होत्या त्यांच्या उद्धव ठिकाणी पाणी अपुरे पडत गेल्यामुळे योजनांवरील सिंचित क्षेत्र कमी झाले व सदर योजना हळूहळू बंद पडल्या.

सन २००७-०८ मध्ये तापी नदीवरील प्रकाशा (६२.११ दलघमी), सारंगखेडा (९१.८१ दलघमी), बॅरेजेसच्या माध्यमातून १५३.९२ दलघमी पाणीसाठा निर्माण झाला आहे. त्यातून साधारण १७.२८ दलघमी पाण्याचा वापर सुरु झाला आहे. दरवर्षी पावसाळ्याच्या सुरुवातीला साधारण १३६.६४ दलघमी पाणी विनावापर राहिल्याने वाया जाते. सदर परिसरातील भौगोलिक परिस्थितीमुळे तेथे उपसा सिंचन योजनेशिवाय पाणी शेतीपर्यंत पोहोचणे शक्य नाही.

सन २००७-०८ पासून प्रकाशा व सारंगखेडा बॅरेजमध्ये पाणी अडवले गेल्यामुळे स्थानिक लोकप्रतिनिधी व लाभधारकांकडून धुळे जिल्ह्यातील ८ व नंदुरबार जिल्ह्यातील १४ अशा २२ उपसा सिंचन योजना शासनामार्फत दुरुस्त करून पुनर्कार्यान्वित करण्यासाठी मागणी करण्यात येत आहे. सदर २२ उपसा सिंचन योजना पुनर्कार्यान्वित केल्यास ९०.५० दलघमी पाणी सिंचनासाठी वापरात येणार असून १४४१३ हेक्टर सिंचन क्षेत्र पुनर्स्थापित होऊन ५९ गावांना सिंचनाचा लाभ मिळणार आहे. सदर बाब विचारात घेता विशेष दुरुस्तीअंतर्गत निधी उपलब्ध करून देऊन २२ उपसा सिंचन योजना पुनर्कार्यान्वित करण्याबाबतच्या प्रस्तावास मा. मंत्रिमंडळाच्या दि. ३ मे, २०१६ च्या बैठकीत तत्वतः मान्यता देण्यात आली. विशेष दुरुस्ती संदर्भात मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांनी विहित केलेल्या वित्तीय मर्यादा शिथील करण्याकरिता मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांच्या संदर्भ क्रमांक ४ येथील पत्रान्वये केलेल्या विनंतीस मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांनी संदर्भ क्रमांक ५ अन्वये “विशेष बाब” म्हणून केवळ या प्रस्तावासाठी विहित केलेले वित्तीय निर्बंध शिथील करून राज्यतील उर्वरित प्रकल्पांकरिता सदर वित्तीय निर्बंध कायम राहतील, या अटीस अधीन राहून मान्यता दिलेली आहे. ही मान्यता विचारात घेता धुळे जिल्ह्यातील ८ व नंदुरबार जिल्ह्यातील १४ अशा २२ राज्यस्तर सहकारी उपसा सिंचन योजनांच्या विशेष दुरुस्ती कामांना प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ कार्यक्षेत्रातील सोबतच्या परिशिष्टामधील धुळे जिल्ह्यातील ८ व नंदुरबार जिल्ह्यातील १४ उपसा सिंचन योजनांच्या रु.४१.७८ कोटीच्या विशेष दुरुस्तीच्या कामांना खालील अटींसह प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

१. तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ अधिनियम १९९७ कलम १८(म) मधील तरतुदीनुसार निर्धारित केलेल्या अटी व शर्तीनुसार, महामंडळाने केलेल्या खर्चाची संपूर्ण रक्कम मिळाल्यावर; सहकारी उपसा सिंचन संस्थांकडे परत सोपविण्यात याव्यात. योजना पुनर्जिवीत करण्यासाठी केलेल्या खर्चाची संबंधित संस्थेकडून परतफेड करण्याबाबतचा तपशील महामंडळ स्तरावर निश्चित करावा.
२. योजनांच्या विशेष दुरुस्तीची कामे तापी पाटबंधारे विकास महामंडळामार्फत पूर्ण करावीत.
३. सोबतच्या परिशिष्टामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे स्थापत्य, विद्युत व यांत्रिकी घटकनिहाय मंजूर तरतुदीच्या मर्यादेत खर्च राहिल याची जबाबदारी महामंडळावर राहिल.
४. योजनांचे पुनर्जिवन झाल्यानंतर त्यांच्या देखभाल दुरुस्तीची व कार्यान्वयाची (Operation and maintenance) संपूर्ण जबाबदारी संबंधित संस्थेची राहिल, याबाबतचे लेखी बंधपत्र संबंधित संस्थेकडून काम सुरु करण्यापूर्वी घ्यावे.
५. उपसा सिंचन योजनेच्या लाभक्षेत्रात बारमाही पिकांना सुक्ष्म सिंचन पद्धतीचा वापर बंधनकारक करावा.

६. संस्थेवरील दायित्व संपेपर्यंत या योजनेखाली येणाऱ्या जमिनीचे क्षेत्र हे अकृषिक करता येणार नाही.

सदर बाबींवर होणारा खर्च मागणी क्र. आय-५ , मुख्य लेखाशीर्ष- “४७०१- मोठे व मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च, १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणुका, (१२) विस्तार व सुधारणासाठी भाग भांडवली अंशदान (उर्वरित महाराष्ट्र) (१२)(०३) तापी पाटबंधारे विकास महामंडळाला भाग भांडवली अंशदान (४७०१ जे १८५) (योजनांतर्गत)” या लेखाशीर्षाखाली टाकण्यात यावा.

हा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २४०/२०१३, दिनांक ७ सप्टेंबर, २०१३ नुसार प्राप्त झालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४२६/२०१४, दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१४ नुसार प्राप्त झालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

या कामास प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता सिं.व्य. (महसुल) कार्यासनाच्या नोंदवहीमध्ये क्र. १/२०१६-१७ वर नोंदविण्यात आली आहे.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१६०६०६१२१७५०९१२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सोबत : परिशिष्ट-अ.

(सं. अ. टाट्ट)

शासनाचे उप सचिव

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, यांचे प्रधान सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
३. मा. अध्यक्ष /उपाध्यक्ष, विधान सभा, विधान भवन ,मुंबई.
४. मा. सभापती/उपसभापती , विधान परिषद विधान भवन,मुंबई.
५. मा. विरोधी पक्षनेते, विधान सभा, मुंबई यांचे कार्यालय , विधानभवन ,मुंबई.
६. मा. विरोधी पक्षनेते, विधान परिषद , मुंबई यांचे कार्यालय , विधानभवन ,मुंबई.
७. मा. मंत्री, जलसंपदा यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय,मुंबई
८. मा. राज्यमंत्री, जलसंपदा यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय,मुंबई
९. सर्व विधानसभा/ विधान परिषद सदस्य
१०. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

- ११.प्रधान सचिव (जसंप्र व नि)यांचे स्वीय सहाय्यक , मंत्रालय,मुंबई
- १२.प्रधान सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३.सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४.महालेखापाल-१, (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य,मुंबई.
- १५.महालेखापाल-२, (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य,नागपूर.
- १६.कार्यकारी संचालक, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव.
- १७.मुख्य अभियंता (पा) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. मुख्य अभियंता, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव.
१९. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, (यांत्रिकी), नाशिक.
- २०.मुख्य अभियंता, (विद्युत), जलविद्युत प्रकल्प, मुंबई.
- २१.अधीक्षक अभियंता, धुळे पाटबंधारे प्रकल्प मंडळ, धुळे.
- २२.सिंघ महसूल कार्यासन संग्रहार्थ.

शासन निर्णय क्रमांक उर्सियो २०१३/(४२३/१३)/सि.व्य.(म), दि. ६ जुन, २०१६ चे सहपत्र
परिशिष्ट अ

अ. क्र	योजनेचे नाव	लाभक्षेत्र (हेक्टर)	पाणी वापर (दलघमी)	दुरुस्तीच्या कामांची उपघटकनिहाय किंमत (रु. लक्ष)			
				स्थापत्य	विद्युत	यांत्रिकी	एकुण
१	२	३	४	५	६	७	८
	अ. प्रकाशा बॅरेज उद्भवातून						
१	श्री.जनता उर्सियो, कोपली, ता.नंदुरबार	६४०	३.४०	७८.१२	३८.६०	७४.५७	१९१.२९
२	श्री. विश्वतीर्थ उर्सियो, काकदे ता.नंदुरबार	२८०	१.४९	२१.७२	१७.४०	४६.६१	८५.७३
३	श्री. दिपकनाथ उर्सियो, समशेरपुर ता.नंदुरबार	४०५	२.१३	३९.०४	३२.८९	६९.९३	१४१.८६
४	श्री. सिध्देश्वर उर्सियो, ल.शहादा ता.नंदुरबार	१२१५	८.९४	७१.५७	४९.८५	२८५.००	४०६.४२
५	श्री. राधाकृष्ण उर्सियो, हाटमोहीदा ता.नंदुरबार	५००	३.७६	२६.५१	१६.७७	४८.२७	९१.५५
६	श्री.भद्रेश्वर उर्सियो, कोरीट ता.नंदुरबार	८१०	३.०९	४९.१८	१९.८८	७३.५४	१४२.६०
७	श्री. देवकीनंदन उर्सियो, शिरुड ता. शहादा	१२१५	८.७४	६७.८३	६९.२५	२३७.४१	३७४.४९
८	श्री.हरीत क्रांती उर्सियो, पुसनद ता. शहादा	४०५	२.१३	२७.०३	१९.५१	५५.९३	१०२.४७
९	श्री. उत्तर तापी तिरे उर्सियो, बिलाडी ता. शहादा	३२४	१.९२	१९.२५	१४.५५	३१.०७	६४.८७
१०	श्री. दत्त उर्सियो, सारंगखेडा ता. शहादा	५६७	३.७८	५९.९४	२०.६५	७४.५७	१५५.१६
११	श्री.केदारेश्वर उर्सियो, प्रकाशा ता. शहादा	१२५०	८.७४	४८.२३	३६.८०	९१.५१	१७६.५४
	ब. सारंगखेडा बॅरेज उद्भवातून						
१२	श्री.गायत्री उर्सियो, कळंबू ता. शहादा	३६४	१.९२	३०.१९	३८.८०	१६०.००	२२८.९९
१३	श्री.कामेश्वर उर्सियो, बामखेडा ता. शहादा	४०५	२.९०	३३.६४	१७.८०	७७.६८	१२९.१२
१४	श्री.रामकृष्ण उर्सियो, कहाटूळ ता. शहादा	८१०	३.७६	४१.८०	४९.१७	२२०.३४	३११.३१
१५	श्री.जयभवानी उर्सियो, निमगुळ ता. शिंदखेडा	७६९	४.८६	१०१.८१	२२.५५	१०८.७५	२३३.११
१६	श्री.भाग्यलक्ष्मी, उर्सियो, लंघाणे ता. शिंदखेडा	३२४	१.७८	७१.४३	२८.४७	४८.१९	१४८.०९
१७	श्री.रवीकन्या उर्सियो लोहगाव ता. शिंदखेडा	४०५	३.००	३८.७७	१७.६६	३७.२९	९३.७२
१८	श्री.विंदयासिनी उर्सियो, धमाणे ता. शिंदखेडा	१६१९	११.४९	६९.७८	३७.४८	३१५.००	४२२.२६
१९	श्री.आशापुरी तापीमाई उर्सियो, पाटण ता. शिंदखेडा	४०५	२.१३	२७.४१	१८.११	५५.९३	१०१.४५
२०	श्री.दाउळ मंदाणे उर्सियो, दाउळ ता. शिंदखेडा	४८६	३.२०	९८.२०	४२.४०	१२६.४७	२६७.०७
२१	सौ.कमलताई पी. पाटील उर्सियो विरदेल ता. शिंदखेडा	८१०	४.२८	५२.९९	२४.८४	१२४.२९	२०२.१२
२२	श्री.अक्कडसे उर्सियो, नेवाडे ता. शिंदखेडा	४०५	३.०६	२९.२३	१६.६६	६२.१५	१०८.०४
	एकुण अ+ ब	१४४१३	९०.५०	११०३.६७	६५०.०९	२४२४.५०	४१७८.२६

(सं. अ. टाट्ट)
शासनाचे उप सचिव